

Sygn. akt III AUa 720/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
Sędziowie:	SSA Marta Sawińska (spr.) del. SSO Jolanta Cierpiał
Protokolant:	st.sekr.sądowy Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2012 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **J. M.**

przeciwko **Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w P.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji odwołującego J. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 17 lutego 2012 r. sygn. akt VIII U 1604/11

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2011r., znak: (...), Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w P. ustalił J. M. nową wysokość emerytury wojskowej od dnia 1 marca 2011r. poprzez dokonanie waloryzacji świadczenia wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 103,10%. Dotychczasową kwotę podstawy wymiaru emerytury w wysokości 4.667, 92 zł pomnożono przez wskaźnik waloryzacji wynoszący 103,10%. Od nowo ustalonej podstawy wymiaru świadczenia w kwocie 4.812,63 zł ustalono nową wysokość emerytury wojskowej wynoszącą po ograniczeniu do 75% (w tym 78,46% z tytułu wysługi emerytalnej i 15% zwiększenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową) kwotę 3.609,47zł.

Od powyższej decyzji odwołanie, sprecyzowane pismem z dnia 25 sierpnia 2011r., złożył J. M., wnosząc o:

1) zmianę zaskarżonej decyzji i zobowiązanie Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. do wydania decyzji waloryzacyjnej, która będzie adekwatna do wartości uposażenia obowiązującego na analogicznym stanowisku na dzień zaskarżenia decyzji z uwzględnieniem grupy uposażenia, stopnia, stanowiska, czasokresu służby i posiadanych dodatków oraz do dokonania wypłaty różnicy z obliczonego nowego świadczenia,

2) stwierdzenie niezgodności z art. 31 i art. 32 Konstytucji RP art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin w związku z normami art. 100 § 3 i art. 102 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych i normami wynikającymi z ustawy o sądach wojskowych i ustawy o prokuraturze, odsyłającymi sędziów sądów wojskowych i prokuratorów w stanie spoczynku i ich rodziny do art. 100 § 3 i art. 102 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych wydanie wyroku zgodnie z art. 8 Konstytucji RP,

3) ewentualnie o przedstawienie zgodnie z art. 193 Konstytucji RP Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do niezgodności art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin z art. 31 (zasadą ochrony prawnej wolności człowieka) i art. 32 (zasadą równości wobec prawa) Konstytucji RP w związku z art. 100 § 3 i art. 102 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych i przepisów wynikających z Ustawy o sądach wojskowych i Ustawy o prokuraturze odsyłających do art. 100 § 3 i art. 102 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych,

4) zwolnienia odwołującego od ponoszenia kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu skarżący zarzucił gorsze traktowanie odwołującego od sędziów sądów powszechnych w stanie spoczynku i ich rodzin, sędziów sądów wojskowych w stanie spoczynku i ich rodzin, prokuratorów w stanie spoczynku i ich rodzin, prokuratorów wojskowych w stanie spoczynku i ich rodzin, a które ma wpływ na wysokość waloryzowanego uposażenia emerytalnego odwołującego. Zarzucił, że Konstytucja nie wymienia prokuratury wśród organów ochrony prawa. Odwołujący podniósł, że zaskarżona decyzja narusza konstytucyjne prawo do wolności. Odwołujący wskazał, że zastosowano wobec niego art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który zmienił art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin z dnia 10 grudnia 1993r., pomimo braku przepisów intertemporalnych, a których brak wykluczał możliwość rozciągnięcia nowej regulacji na osoby, które otrzymują już uposażenie na starych zasadach. Zdaniem odwołującego naruszono zasadę *lex retro non agit*, przy czym chodzi zarówno o prawa nabyte, jak i dopiero kształtowane. Odwołujący wskazał na cechy łączące odwołującego z sędziami i prokuratorami w stanie spoczynku sądów powszechnych i wojskowych.

J. M. wskazał, że do dnia 1 stycznia 1999r. był równo traktowany z sędziami sądów powszechnych i wojskowych w stanie spoczynku, prokuratorami w stanie spoczynku-pozostającymi w służbie i ich rodzinami przy podwyższaniu uposażeń emerytalno-rodzinnych, bowiem stosowano wobec nich równą metodę uposażeniową, przy waloryzacji ich uposażeń emerytalno-rodzinnych. Od 01.01.1999r. zmieniono odwołującemu metodę uposażeniową waloryzacji jego uposażenia emerytalnego na metodę cenową, mniej korzystną. Wymienionej natomiast grupie podmiotów, tj. sędziom w stanie spoczynku sądów powszechnych i wojskowych, prokuratorom w stanie spoczynku i ich rodzinom, pozostawiono uposażeniową, korzystniejszą metodę waloryzacji ich uposażeń emerytalno-rodzinnych.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2012r., sygn. akt VIII U 1604/11, Sąd Okręgowy w Poznaniu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J. M. oraz zasądził od odwołującego J. m. na rzecz Wojskowego Biura Emerytalnego w P. kwotę 120,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

J. M. urodził się w dniu (...), jest podpułkownikiem rezerwy, został zwolniony ze służby wojskowej w dniu 30 czerwca 1996r. Wojskowe Biuro Emerytalne w P. decyzją z dnia 17 czerwca 1996r., znak (...), przyznało odwołującemu emeryturę wojskową.

Kolejnymi decyzjami waloryzacyjnymi z dnia: 18 lutego 1998r., 26 maja 1999r., 29 maja 2000r., 29 maja 2001 r., 29 maja 2002r., 24 lutego 2003r., 8 marca 2004r., 6 marca 2006r., 6 marca 2008r. organ emerytalny dokonywał kolejnych waloryzacji świadczenia wg obowiązujących kolejno wskaźników waloryzacji. J. M. nie odwołał się od żadnej z powyższych decyzji waloryzacyjnych, w związku z czym są one prawomocne.

W dniu 17 grudnia 2008r. odwołujący złożył w Wojskowym Biurze Emerytalnym w P. wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych wypłacanych przez wojskowe organy emerytalne po dniu 1 stycznia 1999r. oraz wypłacenie wraz z odsetkami kwot wynikających z różnicy między przysługującymi świadczeniami, a zaniżonymi wypłaconymi od 1 stycznia 1999r. na podstawie decyzji waloryzacyjnych oraz stwierdzenie nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po dniu 1 stycznia 1999r., które zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa. W wyniku rozpoznania powyższego wniosku Wojskowe Biuro Emerytalne wydało decyzję z dnia 12 stycznia 2009r., w której odmówiło J. M.:

1) ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego, ustalonego prawomocnymi decyzjami waloryzacyjnymi z dnia: 23 lutego 1999r., 26 maja 1999 r., 29 maja 2000r., 30 maja 2001 r., 29 maja 2002r., 24 lutego 2003r., 08 marca 2004r., 06 marca 2006r., 06 marca 2008r. i wypłacenia z odsetkami kwot wynikających z różnicy między świadczeniami w wysokości żądanej, a ustalonej ww. decyzjami waloryzacyjnymi,

2) stwierdzenia nieważności prawomocnych decyzji waloryzacyjnych z dnia: 23 lutego 1999r., 26 maja 1999r., 29 maja 2000r., 30 maja 2001 r., 29 maja 2002r., 24 lutego 2003r., 08 marca 2004r., 06 marca 2006r., 06 marca 2008r. (k. 211 - 214 akt WBE).

Od powyższej decyzji J. M. złożył odwołanie, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2009 r. w sprawie VIII U 805/09. Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 30 grudnia 2009r., sygn. akt III AUa 986/09, oddalił apelację J. M. od powyższego wyroku.

Decyzją z dnia 4 marca 2010r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w P. ustalił J. M. nową wysokość emerytury wojskowej od dnia 1 marca 2010r. poprzez dokonanie waloryzacji świadczenia wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 104,62 %. Wyrokiem z dnia 28 października 2010r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie J. M. od powyższej decyzji i zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (sygn. akt VIII U 1493/10). Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 1 czerwca 2011r., sygn. akt III AUa 76/11, oddalił apelację J. M. od powyższego wyroku.

W dniu 4 marca 2011r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w P. wydał zaskarżoną decyzję.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach WBE o raz dokumentów przedłożonych do akt sprawy.

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy prawa materialnego, Sąd I instancji uznał odwołanie za bezzasadne.

W pierwszej kolejności Sąd wskazał na przesłanki zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego o orzeczenie zgodności przepisów z ustawą zasadniczą i stwierdził, że w niniejszej sprawie nie ma (Sąd) takich wątpliwości. Wniosek strony w tym zakresie nie jest natomiast wiążący.

Sąd wskazał ponadto, że odwołujący jako świadczeniobiorca z tytułu emerytury wojskowej, nie ma takiego samego statusu jak sędziowie w stanie spoczynku i prokuratorzy w stanie spoczynku, a ustawodawca jest uprawniony do różnicowania uposażenia emerytalnego grup zawodowych.

W zakresie meritum – zaskarżonej decyzji waloryzacyjnej - Sąd Okręgowy przywołał brzmienie art. 6 ustawy z 10 grudnia 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym mocą art. 159 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obowiązujące od dnia 1 stycznia 1999r., zgodnie którym emerytury i renty oraz podstawy ich wymiaru podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że waloryzacja, o której mowa w art. 88 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób: a) którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem 1 marca, b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po żołnierzach zawodowych zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego. Sąd stwierdził stanowczo po analizie powołanych powyżej przepisów, że wojskowy organ emerytalny dokonując skarżoną decyzją waloryzacji świadczenia

emerytalnego E. F. nie działał z naruszeniem prawa. Stanowiący podstawę prawną decyzji waloryzacyjnych art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin nie nasuwa zdaniem Sądu wątpliwości interpretacyjnych. Ustawodawca nie zawarł przy tym przepisów międzyczasowych, przesądzając obowiązywanie nowego brzmienia przepisów przy równoczesnym zaprzestaniu stosowania dotychczasowych zapisów ustawy. Sąd wskazał również, że art.159 pkt 1 ustawy emerytalnej z 17.12.1998 r. wprowadzający zmiany w systemie waloryzacji umieszczony został w rozdziale zatytułowanym zmiany przepisach obowiązujących. Nie odnosi się on zatem do zakresu podmiotowego i przedmiotowego ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a jedynie zmienia brzmienie art.6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Wydana decyzja nie pozostaje także w sprzeczności z przepisami ustawy zasadniczej w szczególności z zasadą ochrony praw nabytych. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 grudnia 1999 r. K 4/99 OTK 7/99 poz.165 uznał bowiem, że art.159 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zgodny z art.2 Konstytucji RP.

Mając na uwadze powyższe okoliczności orzeczono o oddaleniu odwołania w myśl art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości apelacją z dnia 27 marca 2012r. zaskarżył J. M.. Apelujący zarzucił Sądowi I instancji:

- 1) naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr8 poz.66 z późn. zm.), ponieważ naruszono w nieuzasadniony sposób zasadę sprawiedliwości społecznej, zasadę ochrony praw nabytych, zasadę zaufania do państwa i stanowionego prawa, wobec odwołującego, który nabył wojskową emeryturę przed 1 stycznia 1999r.;
- 2) naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr 10 poz. 36 z późn. zm.) w związku z art. 100 ust.3, art.102 ust.3 Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 70 §1 ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych, art. 62a1 ustawy o prokuraturze, ponieważ odwołujący, który nabył wojskową emeryturę przed 1 stycznia 1999r. jest gorzej traktowany od rodzin sędziów i prokuratorów wojskowych i rodzin sędziów i prokuratorów powszechnych;
- 3) naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 122 ust. 2 ustawy o służbie wojskowej (Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 593 z późn. zm.) o przejściu odwołującego w stan spoczynku w związku z art.6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994 r. Nr 10 poz. 36 z późn. zm.);
- 4) naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 122 ust. 2 ustawy o służbie wojskowej (Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 593 z późn. zm.) o przejściu odwołującego w stan spoczynku w związku z art.6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr10 poz.36 z późn. zm.), w związku z art. 100 ust.3, art.102 ust.3 Prawo o ustroju sądów powszechnych, art.70 §1 ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych, art.62a1 ustawy o prokuraturze, ponieważ odwołujący, który nabył wojskową emeryturę przed 1 stycznia 1999r. jest gorzej traktowany od rodzin sędziów i prokuratorów wojskowych i rodzin sędziów i prokuratorów powszechnych;
- 5) obrazę zasad ustrojowych Państwa zawartych w art. 7, 18, 26 ust.1 i 2 Konstytucji RP;
- 6) naruszenie art. 64 i art. 67 Konstytucji RP w związku z naruszeniem art. 2 w związku z art. 31 ust.3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr 10 poz. 36 z późn. zm. stosowanym do odwołującego, który nabył wojskową emeryturę przed 1.01.1999 rokiem i art. 122 ust. 2 cyt. ustawy o służbie wojskowej w związku z art. 100 ust. 3, art. 102 ust. 3 Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 70 §1 ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych, art.62a1 ustawy o prokuraturze;
- 7) naruszenie art. 18 Konstytucji RP w związku z naruszeniem art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 6 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr 10 poz. 36 z późn. zm. stosowanym do odwołującego, który nabył wojskową emeryturę przed 1.01.1999 rokiem i art. 122 ust. 1 i 2 cyt. ustawy o służbie wojskowej w związku z art. 100 ust. 3, art. 102 ust 3 Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 70 §1 ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych, art. 62a1 ustawy o prokuraturze;

- 8) naruszenie art. 45 Konstytucji RP i art. 6 Konwencji Praw Człowieka w związku z naruszeniem art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 Konstytucji RP w związku z naruszeniem art. 59 KPC w zakresie równości i bezstronności sądu;
- 9) naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art.6 Konwencji Praw Człowieka w związku z naruszeniem art. 2, art. 31 ust. 3, Konstytucji RP w związku z ograniczeniem prawa do sądu (art. 77 ust. 2 Konstytucji RP);
- 10) naruszenie art. 30 Konstytucji RP w związku z art. 2 i art. 31 ust.3 Konstytucji RP dotyczącym obrazu art. 26 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz w związku z naruszeniem art. 45 ust.1 Konstytucji RP dot. przewlekłości postępowania;
- 11) obrazę normy ustrojowej zawartej w art.7 Konstytucji RP poprzez naruszanie podstawy i granic prawa oraz narusza art. 83 Konstytucji RP przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej przez organy władzy publicznej;
- 12) naruszenie art. 12 Konstytucji RP pkt. 4 lit. A, Prawa do Zabezpieczenia Społecznego Europejskiej Karty Społecznej, gdzie Państwo Polskie zobowiązało się do równego traktowania własnych obywateli (Dz. U. z 1999r. Nr 8 poz.67);
- 13) naruszenie art. 14 ust. 1-3 ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania i wobec przerzucania ciężar dowodu dyskryminacji na odwołującego;
- 14) naruszenie art. 11 Konwencji 102 Międzynarodowej Konwencji Pracy (Dz. U. z 1968r. Nr 29 poz.125- dalej jako Konwencja nr 87 w wyroku z 13.03.2000r. K/1/99 OTK nr 2/2000 poz. 32 oraz art. 8 Dyrektywy rady 2000/43/WE);
- 15) naruszenie art. 58 §1 k.c.;
- 16) naruszenie art. 193 § 1 k.p.c. w sprawie zmiany przez Sąd powództwa;
- 17) naruszenie art. 321 k.p.c. w przedmiocie wyrokowania;
- 18) naruszenie – poprzez nierozpoznanie istoty sprawy art. 386KPC i nieuwzględnienie ustaleń faktycznych przekazanych sądowi.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji odwołujący wniósł o:

- 1) przedstawienia pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu na podstawie art.193 Konstytucji RP w związku z brakiem wykładni Trybunału Konstytucyjnego i interpretacji przepisu stosowanego w czasie ich obowiązywania i ich wzajemnej spoistości i wzajemnej relacji znoszącej się w zakresie wojskowych świadczeń emerytalnych - czy art.6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. 1994r. Nr8 poz. 66 z późn. zm.) jest zgodny z art.2 (zasadą sprawiedliwości społecznej, zasadą praw nabytych, zasadą zaufania do państwa i stanowionego prawa), z art.31 ust.3 (zasadą proporcjonalności ochrony prawnej wolności człowieka) i art.32 (zasadą równości wobec prawa) Konstytucji RP w związku z art. 122 ust.1 i 2 dot. przejścia w stan spoczynku cyt. ustawy o służbie wojskowej, w związku z art. 100 §3 i art. 102 §3 ustawy Prawo ustroju sądów powszechnych, art. 70 ust.1 ustawy o sądach wojskowych, art. 62a1 ustawy o prokuraturze stosowanym do odwołującego, przebywającego na emeryturze wojskowej przed 1.01.1999r.
- 2) skierowanie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu jest niezbędne, a uzyskana odpowiedź pozwoli na:
 - prawidłowe i zgodne z normami prawa materialnego i procesowego orzekanie przez Sądy Okręgowe i Apelacyjne-Sądy Pracy Ubezpieczeń Społecznych nie tylko w Poznaniu ale również na terenie całego kraju,
 - powstrzymanie składania dalszych pozwów przeciwko nierównemu traktowaniu rodzin żołnierzy w stanie spoczynku pobierających wojskowe emerytury w stosunku do rodzin sędziów i prokuratorów powszechnych i wojskowych w stanie spoczynku

- powstrzymanie zarzutów naruszania podstawowych praw konstytucyjnych wynikających z art.2, art.7, art. 18, art.26, art.30, art.31 ust.3, art.32, art.45, art.64, art.67 art.77 i art.83 Konstytucji RP stawianych organom władzy publicznej przez obywateli RP odwołujących się do sądów pracy i ubezpieczeń społecznych,

- zaprzestanie naruszania godności człowieka /art.30 Konstytucji RP /, ludzi w podeszłym wieku, którzy dochodzą swoich praw w związku z wykonywaniem w przeszłości trudnych i specyficznych obowiązków służby wojskowej wynikających z art.26 ust.1 i 2, art. 103 Konstytucji RP, której skutki i trudy ponosiła obok odwołującego rodzina żołnierza zawodowego, podlegająca ochronie prawnej, wynikającej z art. 18 Konstytucji RP, współuczestnicząc w wykonywaniu tej służby,

- powstrzymania łamania obowiązującego nie tylko polskiego prawa,

ale również wspólnotowego,

- pozwoli na niestawianie zarzutów naruszania art. 45 i art. 32 sędziom, że orzekają we własnej i swojej rodziny sprawie, orzekają nie tylko w interesie sędziów w stanie spoczynku, ale sędziów i prokuratorów powszechnych i wojskowych czynnych zawodowo,

- pozwoli na zaprzestanie składania zarzutów blokowania i ograniczania prawa do sądów,

- pozwoli na niestawianie zarzutów zmowy organom władzy publicznej,

- zmniejszenie obłożenia sprawami w sądach,

- zmniejszenie kosztów administracyjnych sądów pracy i ubezpieczeń społecznych

- zaprzestanie marnotrawienia publicznych środków finansowych Państwa,

- pozwoli na uwiarygodnienie setkom procesujących się, że żyją w państwie prawa,

Ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i wydanie wyroku na podstawie art. 8 ust.2 Konstytucji RP.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzuty apelacji są bezzasadne, a zatem podlega ona oddaleniu.

Zarzuty apelacji sprowadzały się do wykazania sprzeczności przepisów prawa materialnego z zasadami wyrażonymi w Konstytucji RP, w szczególności zasadą równości, niedziałania prawa wstecz czy ochrony praw nabytych. Jednocześnie, poza wskazywaniem sprzeczności znowelizowanego art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 159 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z Konstytucją RP apelujący podnosił sprzeczność z ustawą zasadniczą art. 100 ust. 3 i innych ustawy o ustroju sądów powszechnych i art. 70 §1 ustawy prawo o ustroju sądów wojskowych i art. 62 a1 ustawy o prokuraturze.

Odnosząc się do powyższego Sąd Apelacyjny na wstępie wskazuje, że jako sąd powszechny nie jest uprawniony do samodzielnego interpretowania niezgodności z ustawą zasadniczą przepisów prawa materialnego na jakie w apelacji wskazywał odwołujący. Dopiero stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją otwiera możliwość niezastosowania przez sąd tego przepisu. Zatem uprawnienie to przysługuje wyłącznie Trybunałowi Konstytucyjnemu. W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, co wyartykułował również Sąd I instancji, że niezgodność art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 159 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, było już przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z 20 grudnia 1999 r. wypowiedział się o zgodności z Konstytucją (z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) przepisów art. 159 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wprawdzie zakwestionowane przepisy zmieniły w stosunku do określonej grupy świadczeniobiorców metodę waloryzacji, zachowały jednak samo założenie stabilnej wartości ekonomicznej otrzymywanych świadczeń oraz przewidziały mechanizm umożliwiający jego urzeczywistnienie. Innymi słowy - w rozpatrywanej sprawie nie doszło do pozbawienia uprawnienia do waloryzacji świadczeń, ale jedynie do zmiany metody waloryzowania ich wysokości. Naruszenie oczekiwań co do przewidywanego poziomu przyszłych świadczeń nie stanowi samo przez się naruszenia prawa do waloryzacji, a w konsekwencji - niezgodnego z ustawą zasadniczą arbitralnego ograniczenia zasady ochrony praw nabytych. Treścią zasady *lex retro non agit* jest zakaz stanowienia prawa, które nakazywałoby stosowanie nowo ustanowionych norm prawnych do sytuacji zaistniałych przed ich wejściem w życie. Prawo powinno co do zasady działać na przyszłość i wobec tego nie należy stanowić przepisów, które miałyby być stosowane do zdarzeń zaszłych i zakończonych przed ich wejściem w życie, jeżeli nowe ukształtowanie praw i obowiązków obywateli prowadziłoby lub mogło prowadzić do pogorszenia ich sytuacji prawnej w stosunku do stanu poprzedniego, co pozostaje w ścisłym związku z nakazem poszanowania praw słusznie nabytych (por. między innymi wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2009 r., P 66/07, OTK-A 2009 nr 5, poz. 65 oraz z dnia 15 lipca 2009 r., K 64/07, OTK-A 2009 nr 7, poz. 110 i orzeczenia w nich powołane).

W zakresie zaś niezgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy o ustroju sądów powszechnych, ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawy o prokuraturze, pomijając, że sąd powszechny nie jest władny do takiego rozstrzygnięcia, wskazać należy, że przepisy te nie miały zastosowania w niniejszej sprawie. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu wyznacza decyzja oraz odwołanie od niej. W niniejszej sprawie zaskarżona decyzja dotyczyła waloryzacji emerytury wojskowej. Podkreślić należy, że świadczenioborca, którego prawo kształtowała ta decyzja nie należy do kręgu osób, do jakich zastosowanie mają przepisy wskazanych powyżej ustaw, a na które w apelacji powołał się odwołujący. Jakiegokolwiek rozważania sądu ubezpieczeń społecznych w zakresie przepisów, które ani podmiotowo, ani przedmiotowo nie mają zastosowania w sprawie byłoby nieuprawnione.

Przechodząc do meritum sprawy, tj. zaskarżonej decyzji waloryzacyjnej oraz zarzutów zmierzających do podważenia jej prawidłowości, niewątpliwie najważniejsze było rozważenie, czy trafnie organ rentowy zastosował przepisy prawa materialnego. Nie budzi wątpliwości, z czym nie chce zgodzić się odwołujący, że ustawa o emeryturach i rentach nie zmodyfikowała sposobu waloryzacji wojskowych świadczeń emerytalno-rentowych z mocą wsteczną, ale na przyszłość. Czym innym jest bowiem ukształtowane prawo podmiotowe do świadczenia emerytalno-rentowego i sposobu ustalenia podstawy wymiaru jego wysokości, a czym innym sposób waloryzowania (podwyższania) na przyszłość ustalonego już świadczenia. Zmiana metody podwyższania świadczenia w przyszłości nie pozbawiła wnioskodawcy prawa do jego waloryzacji, a w konsekwencji sytuacja prawna skarżącego w zakresie istotnych elementów już ukształtowanego i przysługującego mu prawa do świadczenia nie uległa pogorszeniu. Należy wreszcie zwrócić uwagę, że w powołanym wyżej wyroku z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99 Trybunał Konstytucyjny wyraził pogląd, iż - w odniesieniu do emerytów służb mundurowych - przy wprowadzonej kompleksowej i gruntownej zmianie systemu ubezpieczeń społecznych zasada równości uzasadnia modyfikację sfery dotychczasowych uprawnień, chyba że miałyby one uzasadnienie w treści obowiązujących przepisów konstytucyjnych, co jednak nie ma miejsca w rozpatrywanej sprawie. W ocenie Trybunału, istotna podmiotowo różnica (podstawa różnicowania statusu prawnego) ma tu miejsce do czasu pozostawania w służbie, natomiast później osoba taka staje się przede wszystkim emerytem i winna zasadniczo podlegać ogólnym regulacjom dotyczącym tej grupy osób.

Należy więc przyjąć, że dostosowanie po dniu 1 stycznia 1999 r. mechanizmów waloryzacji emerytur wojskowych do powszechnych reguł waloryzowania świadczeń emerytalno-rentowych nastąpiło w drodze uprawnionej ingerencji ustawodawcy, który nie naruszył tzw. ekspektatyw maksymalnie ukształtowanych, do jakich nie zalicza się stosowania na przyszłość mechanizmów waloryzowania tych świadczeń. Tego typu mechanizmy mogą być zatem legislacyjnie modyfikowane z mocą *ex nunc*. Ustawodawca nie tylko był legitymowany, ale nawet zobowiązany do realizacji zawartej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli znajdujących się w podobnej sytuacji prawnej (tu: posiadających status emeryta). W takim postrzeganiu normatywnym, określona data zakończenia służby wojskowej i uzyskanie uprawnień z wojskowego zaopatrzenia emerytalnego nie jest usprawiedliwionym kryterium różnicowania wojskowych uprawnień zaopatrzeniowych dla utrzymania

korzystniejszego mechanizmu waloryzacji "starszych" emerytur wojskowych w porównaniu do tego samego typu świadczeń, które uprawnieni nabywają po dniu 1 stycznia 1999 r. i które następnie miałyby podlegać mniej korzystnym sposobom waloryzacji.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 września 2010r., sygn. II UK 97/10, stwierdził, że mechanizm waloryzowania świadczeń emerytalno-rentowych określony w art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66 ze zm.) w brzmieniu nadanym przez art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ma zastosowanie także do świadczeń, do których prawo powstało przed 1 stycznia 1999 r.

W wyroku z dnia 28 października 2010 r., sygn. II UK 109/10 Sad Najwyższy wskazał zaś, że ustawa o emeryturach i rentach zmodyfikowała z datą 1 stycznia 1999 r. zarówno wysokość świadczeń emerytalnych żołnierzy zawodowych przyznanych przed dniem 1 stycznia 1999 r. poprzez ich podwyższenie wskaźnikiem dodatkowej waloryzacji, jak i zasady waloryzacji tych świadczeń na przyszłość. Brak przepisu intertemporalnego, który stanowiłby o zachowaniu dotychczasowego mechanizmu waloryzacji emerytur wojskowych do świadczeń, do których prawo zostało nabyte przed 1 stycznia 1999 r., wskazuje, że art. 6 ustawy z 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w nowej wersji ma zastosowanie także do świadczeń, do których prawo powstało przed tą datą. Powyższe nie sprzeciwia się z wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP zasadą demokratycznego państwa prawnego, z którą łączą się między innymi zasady ochrony praw nabytych oraz niedziałania prawa wstecz. Kwestia zgodności art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. z zasadą ochrony praw nabytych została rozstrzygnięta w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99 (OTK 1999 nr 7, poz. 65).

W konsekwencji należało podzielić pogląd Sądu I instancji, że zaskarżoną decyzją organ emerytalny dokonał waloryzacji emerytury wojskowej odwołującego w oparciu o prawidłową podstawę prawną, tj. przepisy art. 88 i następane ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 88 ust. 1 i 2 cyt. ustawy emerytury podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca, która polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Z kolei wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Na mocy zaskarżonej decyzji organ emerytalny dokonał waloryzacji emerytury odwołującego od dnia 1 marca 2010r. poprzez dokonanie waloryzacji świadczenia wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 104,62%, w sposób zgodny z powołanymi wyżej przepisami prawa.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że kolejny wniosek skarżącego o skierowanie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego nie zasługiwał na uwzględnienie, skoro kwestia zgodności z Konstytucją art. 159 ustawy o emeryturach i rentach z FUS została już wyjaśniona w powołanym wyroku TK z 20 grudnia 1999 r.,

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

del. SSO Jolanta Cierpień SSA Iwona Niewiadowska-Patzer SSA Marta Sawińska